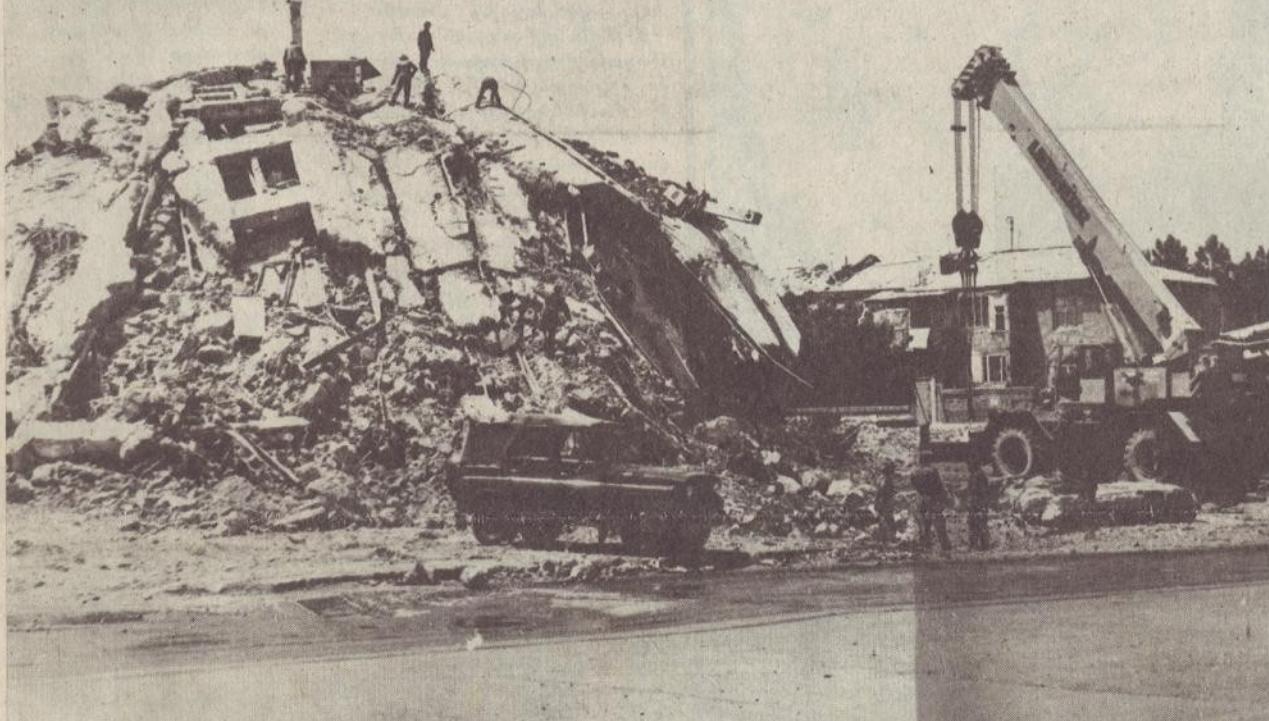

Հեղափոխություն

Քաղաքային «Կոմալրի» օրաթերթի հավելված

1991 թ. հուլիս, № 35 Գինը՝ 50 կոպ.

ԴԱՆԻԱՅԻ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՆՎԵՐԸ

Քարամշակման բարձրաց տայրողական տեխնոլոգիա կան գիծը, որը Դանիայի կարմիր խաչը նվիրելու է Հայաստանին, կօգնի զգալիութեն արագացնել Երկրաշրջի գոտում առողջապահության օրյեկտների վերականգնման պրոցեսը։ Համաձայնագրով մասնավորապես նախատեսվում է, որ «Հայշինանյուր» արտադրական միավորումը այդ տեխնոլոգիական գիծն ստանալուց 4 ամիս հետո կսկսի պատրաստի արտադրաների բոլարկումը։ Առաջին արտադրաներից մեկը կօգտագործվի Երևանում միջազգային Կարմիր խաչի վճառվածքանական-վերականգնողական նողական կենտրոնի շինարարության համար։

Հայաստանում աղետից տուժածներին օգնություն են ցույց տալիս Դանիայի նաև այլ հասարակական կազմակերպություններ։ Օրինակ, Դանիայի «Ժողովրդական օգնություն» բարեգործական կազմակերպության միջոցներով կենթեականում կառուցվում է մասկական ավանը։ Այդ ներառում է 50-ից ավելի հայտնի մեկ քենականությունը՝ ինչպես նաև դպրոց, բուժկետ և կենցաղային զանազան կառուցվածքներ։

Շինարարությունն իրականացնում է «Ատկոն» ընկերությունը, որը ավտոգնաց ներով այստեղ է բերել կոնսորտիումիցաներ ու շինայինը։

(ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ)

Լուսանկարներ՝ Ա. ՄԱԿԱՐՅԱՆԻ

ԳԻՏԱԿԱՆՆԵՐԸ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՆ ԵՐԿՐԱՃԱՐՁԸ

Մենք կույր կանգնած ենք
բախտի առաջ,
և զարու շենք պատվիրու նրա
նորը...

Ֆ. ՏՅՈՒՏՅԱՆ

Անցյալի, ներկայի և ապա
գայի վրա իշխանություն ու-
նի միայն մարդ:

Ա. ԳՐԻՆ

Ապագան կանխատեսող
այս երկու հակադիր կարծիք
ները վկայակություն հաւա-
գա թղթակց-անդամ Վ. Ն.
Մարախովը փետրվարի 10-
ին կայացած հաւագա գա երկ
որի մասին գիտության բա-
ժանմունքի բյուրոյի ընդուն-
ված նիստում:

Ապագակի երկրաշարժը
ամենազետալին չէր մեր
երկրում: Ամենասոսակին
եղել է 1948 թվականին, Աշ-
խաբակում, երբ բարձրը
համարյա ամբողջությամբ
վերածվեց փլատակների:
Հարեան հանրապետություն-
ների բնակիչները ձեռքով հն
դեն տվել քարակույտերը,
որոնց սակա երկու շարաթ
շարունակ լսվել են մարդ-
կանց տնքոց ու հապալն-
քու: Ապա փլատակները
լսել են: Այդ աղետի մաս-
տարքները մինչև օրս պահ-
ում են պետական գաղտ-
նարաններում:

Տարեց երկրաշարժագետ-
ները պատմում են, որ Աշ-
խաբակի երկրաշարժից հե-
տո Ստալինը կանում է ա-
կադեմիկան 0. Յու. Շմիդ-
տին ու ասում: «Զեզ տարի
կան երեք միլիոն ուռիլի է
հատկացվելու երեք տարի
հետո դուք պիտի կարողա-
նաք կանխագուշակել երկրա-
շարժը: «Եռաջնորդի տրա-
մարանությունը ավելի քան
պարզ է եղել. փողը կվերած-
վի. կադրերի, «Կազմերն են
որոշում ամեն ինչ», թող նը-
ռանք է լուսն այդ խնդիրը:
Այդպես 1950 թվականին զի
տությունների ակադեմիայի
համակարգում սելամորդիա-
կան և տեսական գեռֆիզի-
կալի ինստիտուտների բազա-
լի՝ վրա ծնվեց երկրաֆիզի-
կալի ինստիտուտը, որը հե-
տագայում վերանվանվեց
Երկրի ֆիզիկայի ինստի-
տուտ:

Այդ ժամանակից անցել է
ոչ թե երեք, այլ բառասուն
տարիի հնագիտություն գիտա-
կանները լուծել են մի շարք
կարևոր պրոյեկներ, այդ
թվում՝ երկրաշարժը ստոր-
գետնա միջուկային պայմե-
նումներից տարրերու խըն-
դիրը, բայց դեռևս շեն կարո-
ղանաւ կանխագուշակել
երկրաշարժը: Եվ դրա համար
նրանց մեղադրու չի
կարելի: Այլ բառասուն տա-
րիների ընթացքում բուռն
թափով զարդացել են միե-
նիքական հետազոտություն-
ները, որոնց օգնությամբ
շափկեց մայրցամաքների
շարժման ընթացքը: Մա-

կայն շարդարացան այն հույ
սերը, թե գերիսոր հորա-
տանցքերը նրակին ուսում-
նասիրելու նույնքան հնարա
վորություն կընձնեն, որ-
քան տիեզերքը ուսումնասի
րելու գործում տվեցին ար-
ձաստական արբանյակները,
և երկրի ներքին կառուցքած
քի վերաբերյալ այժմյան
մեր գիտելիքներն այնքան
է շատ շեն ուսումնական
գործում գիտելիքներից:

Իսկ ի՞նչ են արել երկրա-
շարժագետները նման պայ-
մաններում: Նրանք ուշի-ու-
շով գիտել են երկրաշարժե-
րին հաջորդած ավերածու-
թյունները, որոշել են հզո
ռության բավարար և շտկունքի
են մտցրել դեռևս 1948 թվա-
կանին Գ. Պ. Գորշկովի կազ
մած հաւագա երկրաշարժային
շրջանացման քարտեզի վրա:
Ի վերջո, 1981 թվականին
ակադեմիկոս Մ. Ա. Սաղով-
սկոս խմբագրությամբ լույս
տեսավ նոր քարտեզ, որի էլ
պիտի որոշեր շինարարու-
թյան երկրաշարժակայտու-
թյան աստիճանը: Սահի-
տակն ու կենինականն այդ
քարտեզի վրա տեղադրված
է յոթ բարականոց գոտում:

Մինչդեռ 1988 թվականի
դեկտեմբերի 7-ին տեղի ու-
նեցած տարր բարանոց երկ-
րաշարժ: Եվ ինչպես Վ. Ն.
Մարախովն ասաց, երկրա-
շարժը բոլորի համար
պարզ բարեկա միլիոն ուռիլի է
հատկացվելու երեք տարի
հետո դուք պիտի կարողա-
նաք կանխագուշակել երկրա-
շարժը: «Եռաջնորդի տրա-
մարանությունը ավելի քան
պարզ է եղել. փողը կվերած-
վի. կադրերի, «Կազմերն են
որոշում ամեն ինչ», թող նը-
ռանք է լուսն այդ խնդիրը:
Այդպես 1950 թվականին զի
տությունների ակադեմիայի
համակարգում սելամորդիա-
կան և տեսական գեռֆիզի-
կալի ինստիտուտների բազա-
լի՝ վրա ծնվեց երկրաֆիզի-
կալի ինստիտուտը, որը հե-
տագայում վերանվանվեց
Երկրի ֆիզիկայի ինստի-
տուտ:

Ինը զեկուցում նվիրվե-
ցին երկրաշարժագիտու-
թյան վիճակին, նույն թե-
ման շոշափեց նաև մըտ-
քերի գործում ակության ըն-
թացքում:

Ելույթ ունեցողները նշե-
ցին, որ երկրաշարժային
շրջանացման քարտեզ կազ-
մելու սկզբունքները պետք
է վերանայեն Վ. Ն. Մարախովն
առենձել նոր մեթոդ: Ակա-
դեմիկոս Վ. Ի. Կելլիս-Բո-
րովն ասաց, որ անհրա-
ժեշտ է քարտեզավորել
տարրերը ուժի երկրաշար-
ժերի առաջացման հավա-
նականությունները: Ակա-
դեմիկոս Վ. Օ. Խարինն ա-
ռաջարկեց անցկացնել խոր
քային սեյսմիկ գոնդավո-

(Հարունակություն՝
4-րդ էջում)

WHAT THEY' NEED

- Disposable syringes
- Systems for transfusion of blood and liquids (disposable)
- Means of anti-shock therapy, anaesthetic and myorelaxation drugs
- Preparations for detoxication therapy
- Protein preparations for parenteral introduction
- Antibiotics and anti-bacterial preparations of broad spectre of action; hormonal preparations (for injections) and radio-paque preparations
- Disposable catheters
- Instruments and devices for osteosynthesis
- Air-cushion beds
- Breathing apparatuses, including for children
- Monitors
- Lab equipment for express diagnosis and test-systems
- Apparatuses for ultrasonic diagnosis and endoscopes

ARMENIA.

TO MOURN
THE DEAD,
TO RESCUE
THE LIVING

- Portable anaesthetic apparatuses
  - Dialyzators
  - Portable artificial kidney
  - Apparatuses for extracorporeal clearance of blood
  - Splints for immobilizing limbs
  - Laryngoscopes and intubation equipment
  - Couveuses
  - Disposable systems for taking blood
  - Satural material, atraumatic needles
  - Angiographic installations
  - Radiodiagnostic installations (movable)
  - Encephalographs
  - Fibrogastroscopes
  - Biochemical analyzers
  - Operational tables and operational lamps
  - Movable treatment ambulatory installations (modules)
- MN received this list from the USSR Public Health Ministry

